

Eesti noortekeskuste ülevaade 2023

04.03.2025

Maarja Käger

Balti Uuringute Instituut

Eesmärk

- Ülevaade noortekeskuste hetkeolukorrast
- Mõista paremini noortekeskuste olukorra mitmekesisust ja arenguvõimalusi
- Jätku-uuring

Meetodid

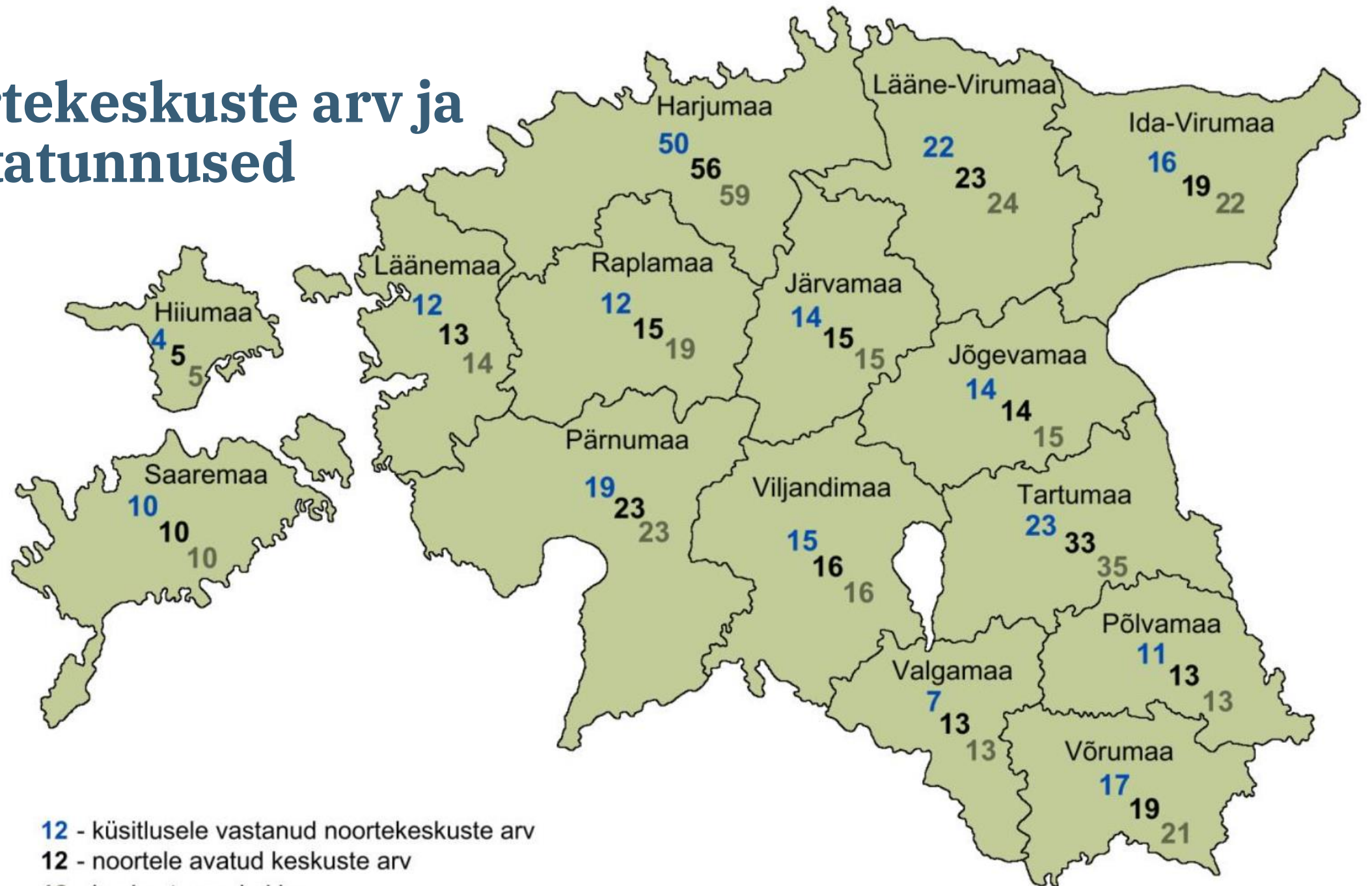
- Dokumendianalüüs
- Veebiküsitlus
 - 246 vastust (noortekeskuseid kokku 304, neist aktiivseid 280)
- Vaatlused
 - 244 vaatlust, 30 – 120 min
- Fookusrühmaintervjuud vaatluste teostajatega (3)
- Andmete kombineeritud analüüs

Teemad

- Noortekeskuse töö ja süsteemsus
- Eelarve ja rahastusvõimalused
- Noortekeskuse inimesed ja väärtustamine
- Noortekeskuse sise- ja välitingimused
- Tegevusvahendid ja -lahendid
- Rahvusvaheline noorsootöö
- Noorte kaasamine ja noorteinfo
- Koostöövõrgustikud

Noortekeskuste taustainfo

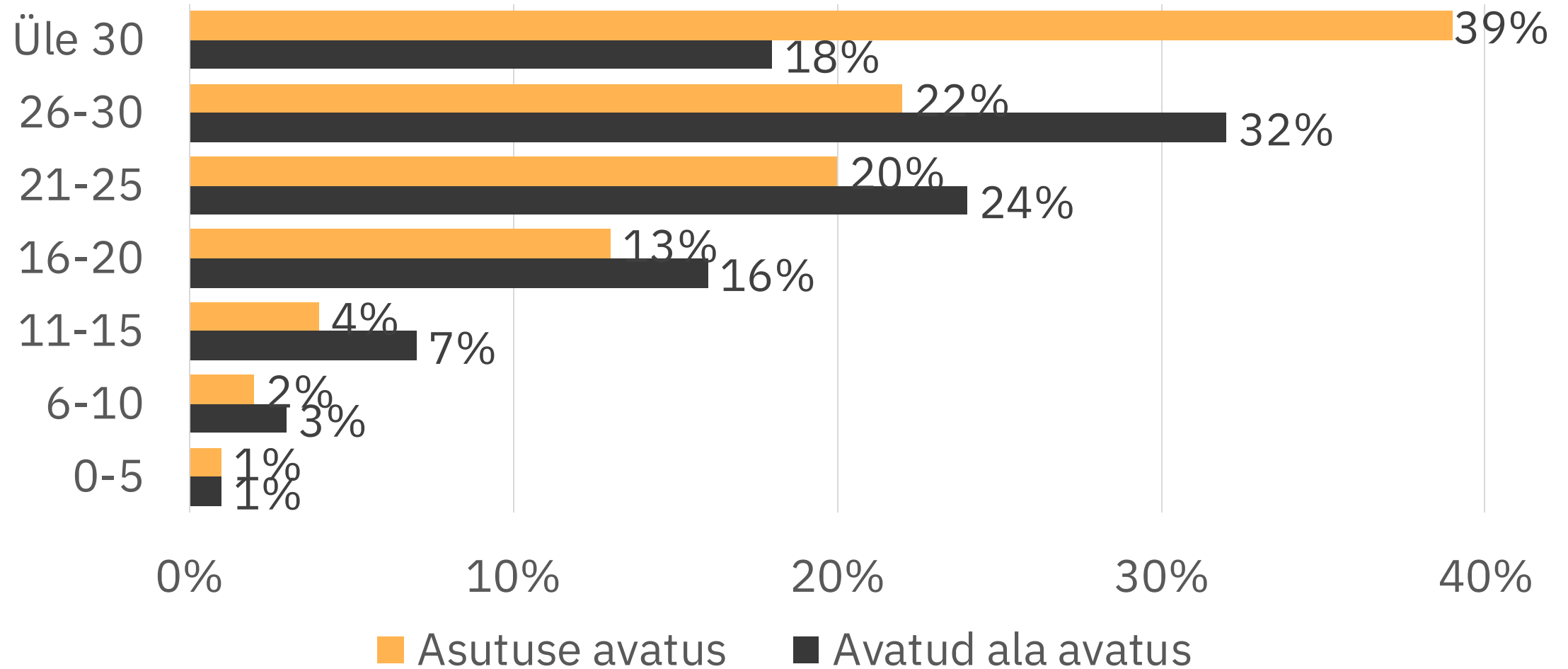
Noortekeskuste arv ja taustatunnused

- 12 - küsitlusele vastanud noortekeskuste arv
- 12 - noortele avatud keskuste arv
- 12 - keskuste arv kokku

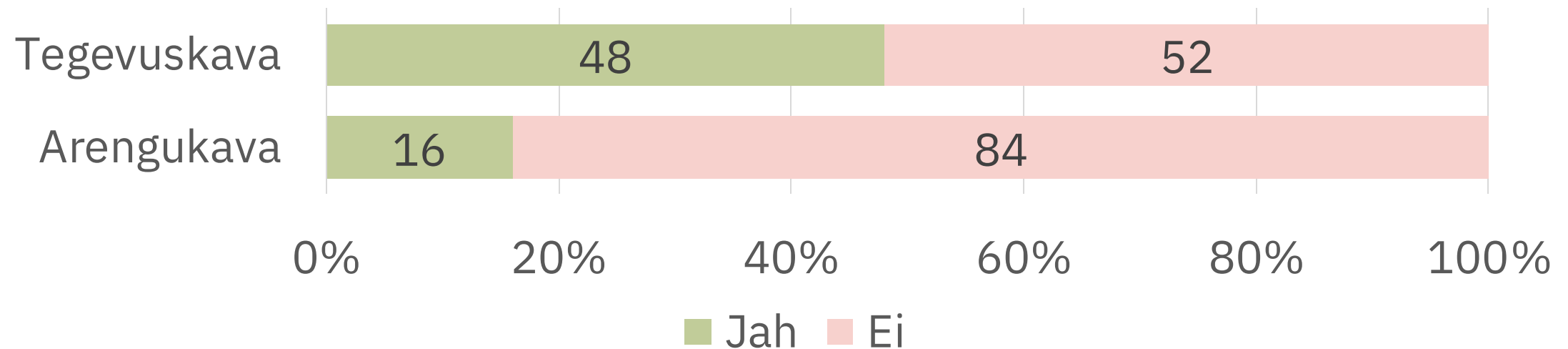
Noortekeskuse töö ja süsteemsus

Noortekeskuste ja nende avatud ala lahtiolekuajad tundides (N = 246)

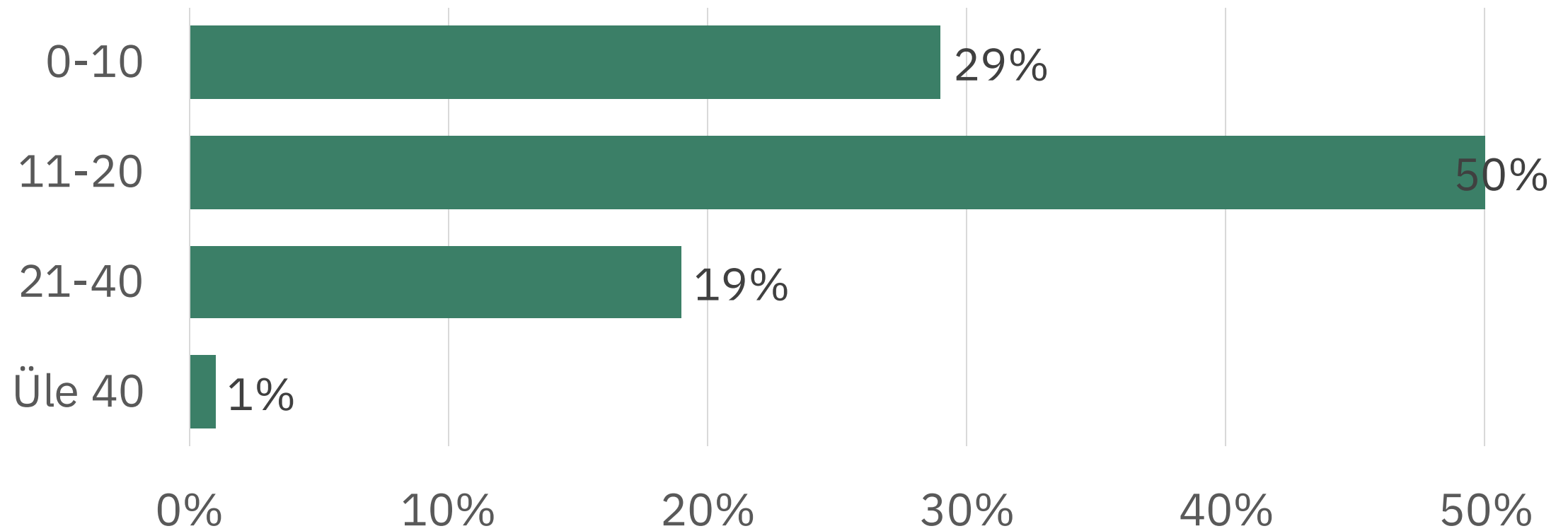

Arengu- ja tegevuskavad

- **Ideaal:** noortega töötavad asutused + noored + Eesti noortevaldkonna arengukava → noortekeskuse arengukava → tegevuskava
- **Tegelikkus:** 64% kavandab tegevusi viisil, mis ei lähtu arengukavast

Noortekeskuste külastatavus päevas (N = 197, Logiraamat)

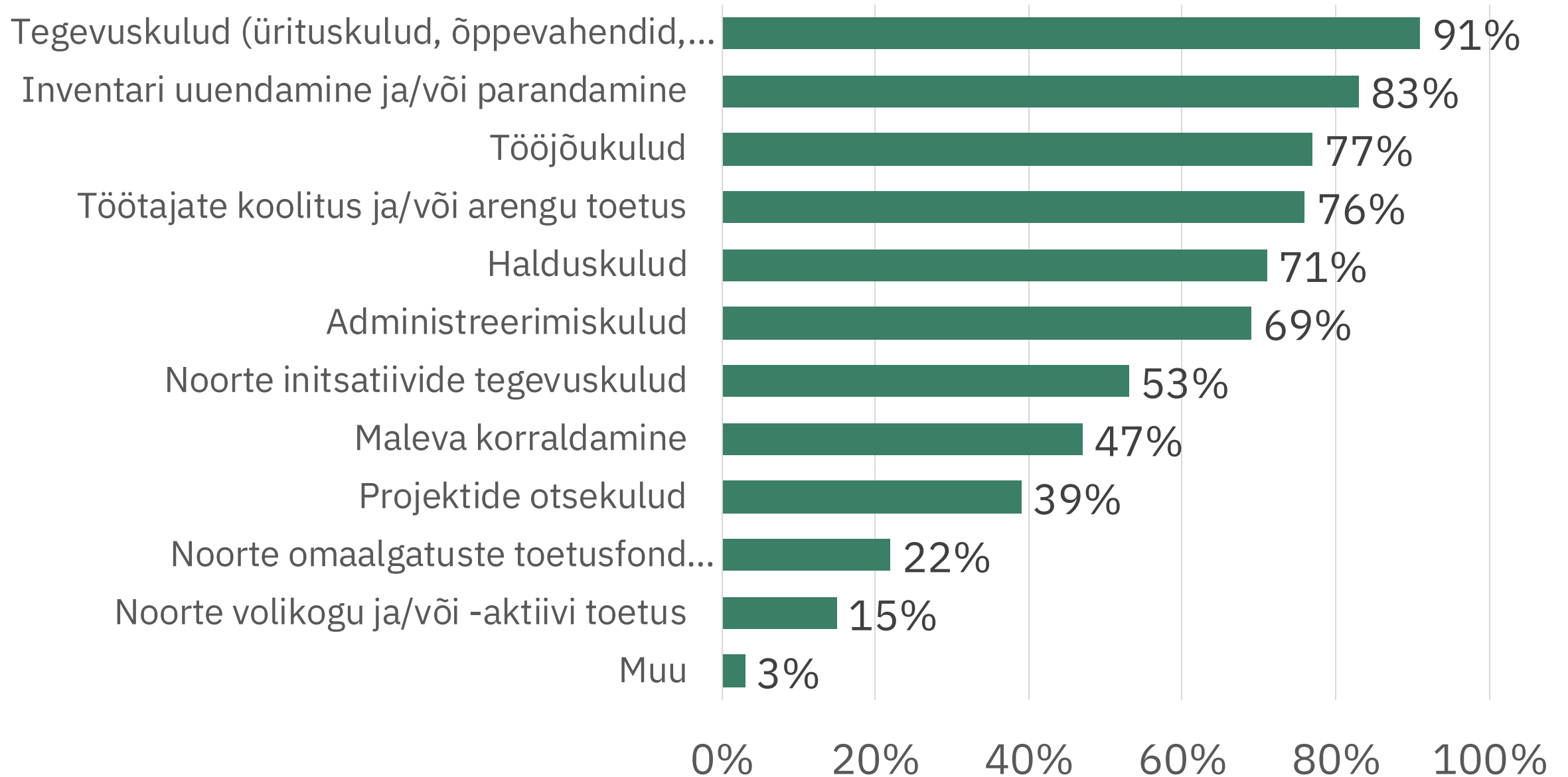

Eelarve ja rahastusvõimalused

Eelarve

- 48% eelarve suurem kui 100 000 eurot
 - 20% kuni 10 000 eurot
- 80% noortekeskuste puhul moodustab KOV-i toetuse määr 81–100%
- 6% vastanutest: regulaarne toetus mujalt kui KOV-ist
- Sõltuvalt küsimusest pole 15-36% noortekeskustest projektidest rahastust saanud
- 53% teenis omatulu, neist 85% ruumide rendist

Noortekeskuse eelarve komponendid

Inimesed ja nende väärtustamine

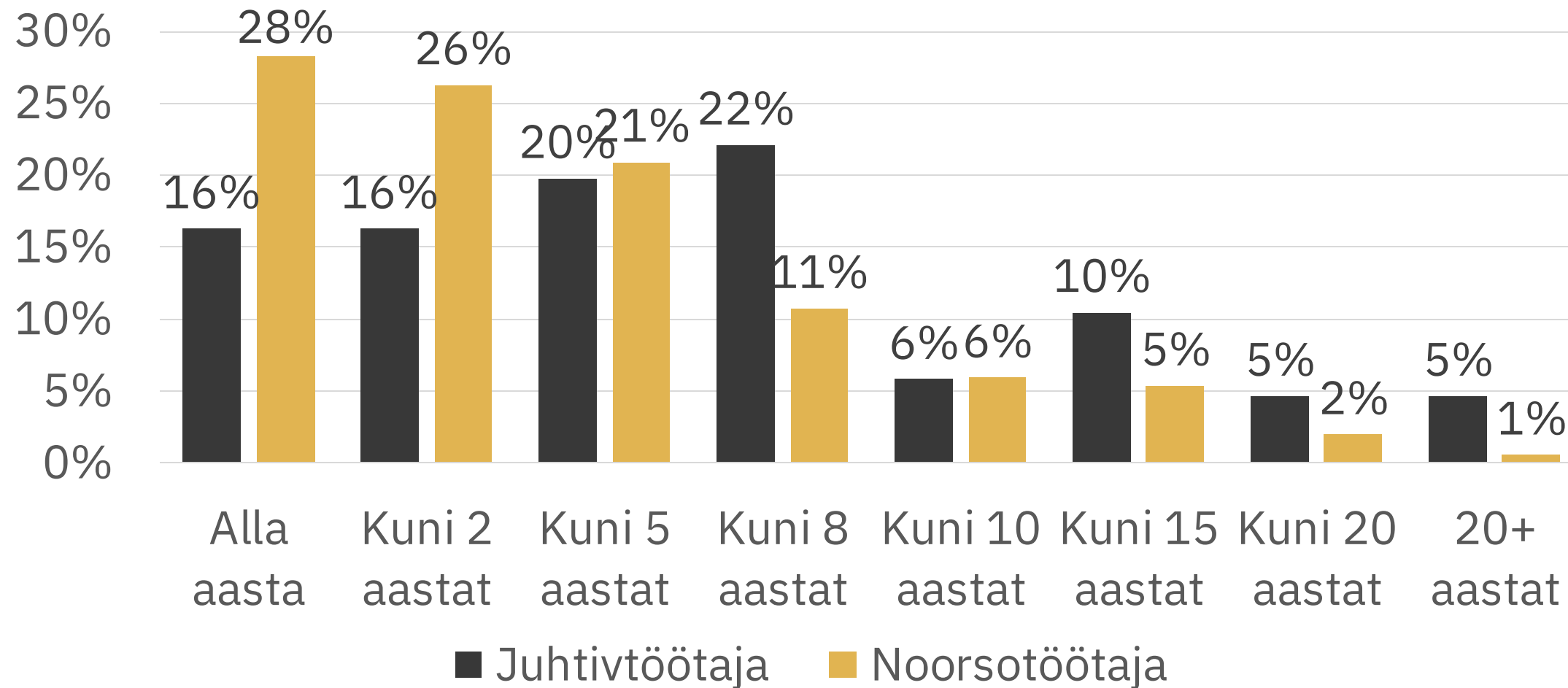
Töötajate arv

- Töötajate arv: 57% - 1, 22% - 2; 69% märkis, et neil on kontakttöötaja
 - 52% peab töötajate arvu piisavaks
- Tegevuste mitmekesisust ja töötajate koormust mõjutab keskuses tegutsevate ringijuhendajate olemasolu ning vabatahtlike kaasamine
 - 36% keskustes keskuse välised ringijuhendajad, u pooltes enda töötajad
 - 58% kaasab kohalikke vabatahtlikke aeg-ajalt või regulaarselt
 - 30% on kaasanud või omab hetkel välisvabatahtlikke

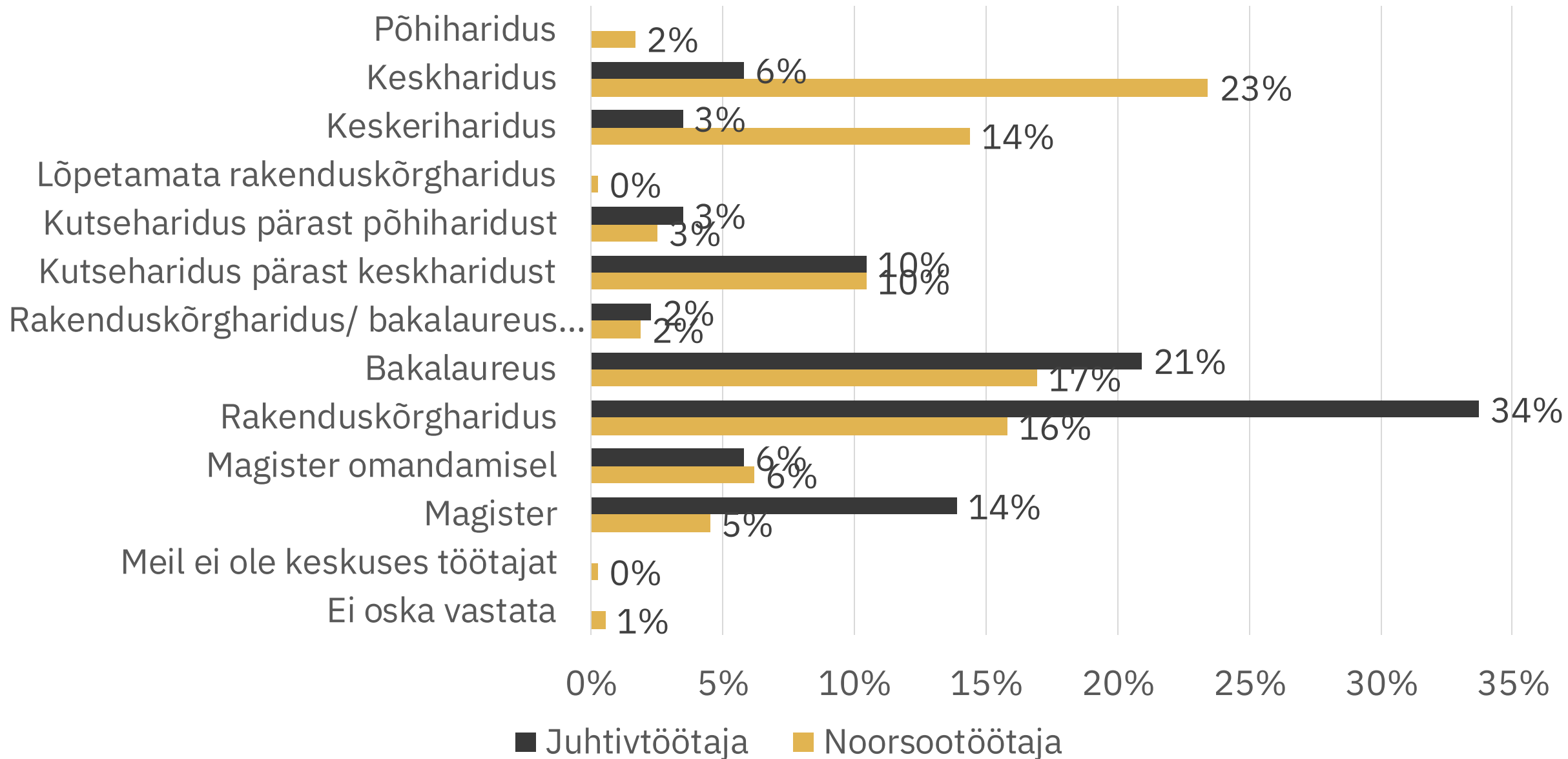
Töötajate profiil

- 354 noorsootöötajat
 - 69% täiskoormusega, 22% vähem kui 0,5 koormusega
 - 97% tööleping, 90% tähtajatu tööleping
 - Keskmine palk 1227 eurot, 49%-l väiksem
- 86 juhtivtöötajat
 - 90% täiskoormusega
 - 95% tööleping, 90% tähtajatu tööleping
 - Keskmine palk 1500 eurot, 78%-l väiksem kui Eesti keskmine

Tööstaaž

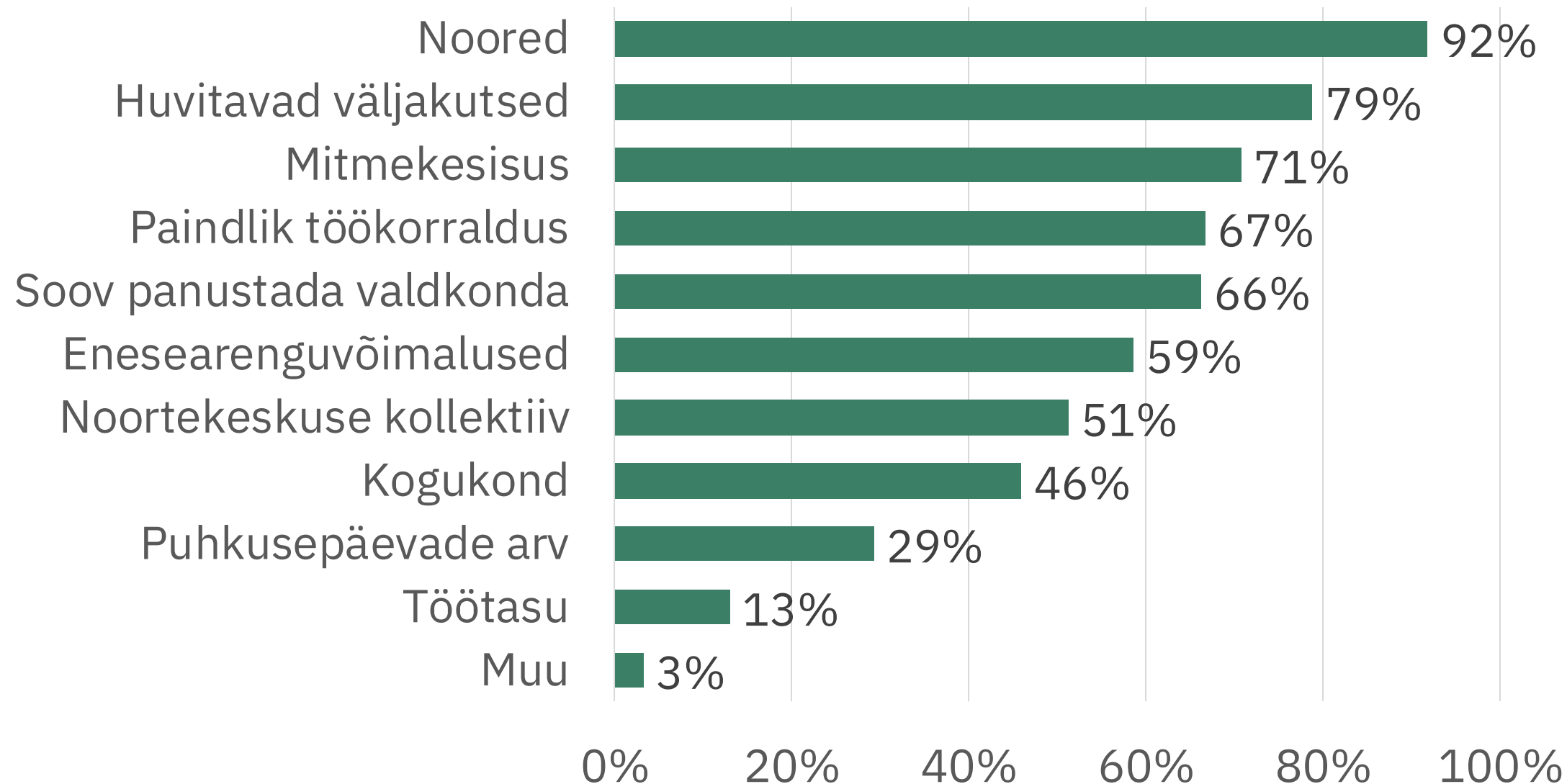
Kõrgeim omandatud haridustase

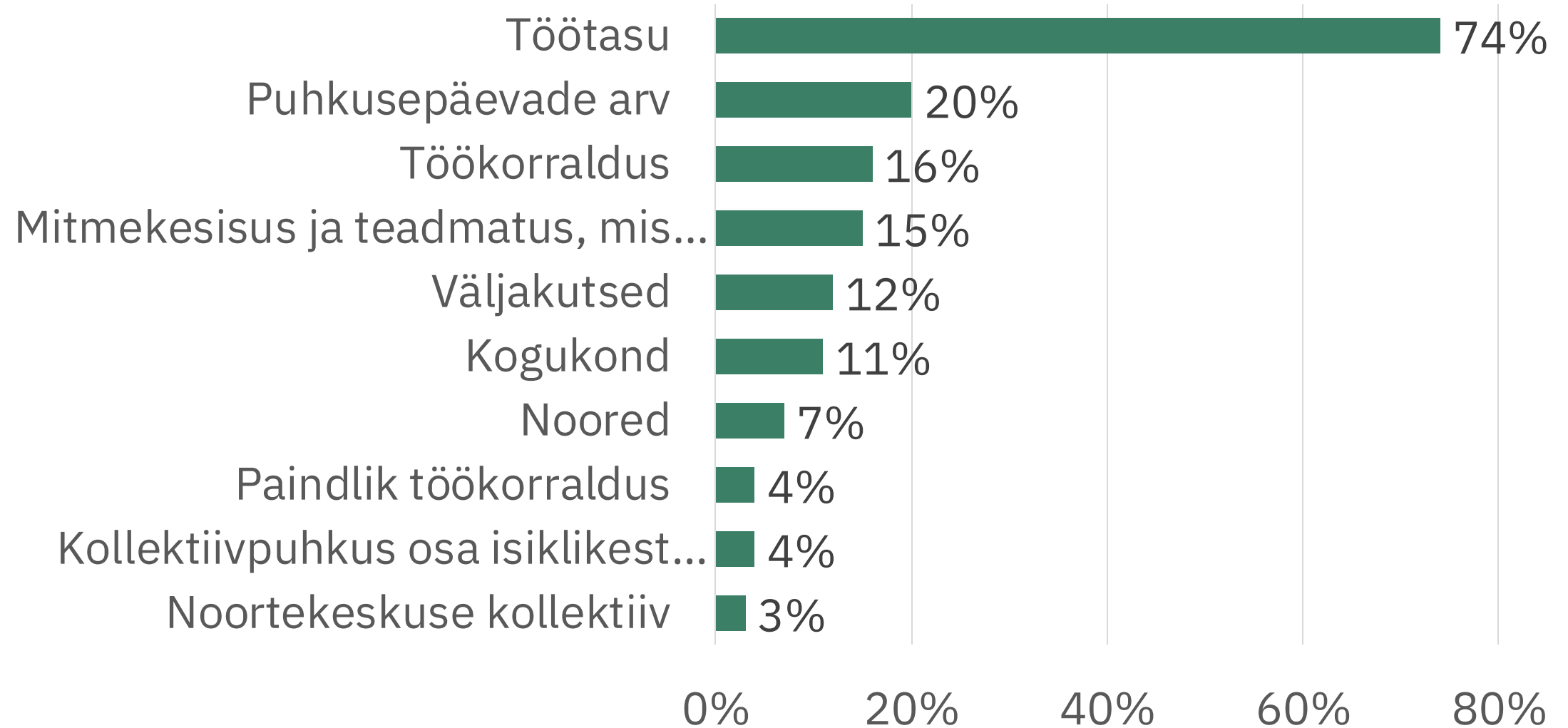
Koolitusvõimalused ja eneseareng

- 86% keskustest: töötajad on viimase 12 kuu jooksul läbinud vähemalt 1 koolituse
- Koolitusvajadus: käitumisraskused, psühholoogilised ja sotsiaaltöö teadmised, uued tehnoloogiad, motiveerimine ja eestvedamine, eripedagoogilised teadmised-oskused, probleemide lahendamine
- 72% sulgeb keskuse, et töötaja koolitusel saaks osaleda
- Võimalused enesearenguks 10-palli skaalal: 57% vähemalt 8
- 46% keskustes on sel või möödunud aastal toimunud töötajate rahulolu mõõtev rahuloluküsitlus
- 63% keskustes toimuvad arenguveestlused, 58% vastanutest sagedamini kui 1x aastas

Motivatsioon – motiveerivad tegurid

Motivatsioon – demotiveerivad tegurid

Noortekeskuste sise- ja välitingimused

Sise- ja välitingimused

- 52% noortekeskustest: ruumid on paraja suurusega
 - 30% keskustest: vajadus suurema ruumipinna järele
- 34% keskustest vajab ruumide remonti, 18% kapitaalremonti
- 66% keskustest omab õueala
- 84% keskustest hindab teenuste kättesaadavust kõrgeks
 - Füüsiline ligipääsetavus madalam (59%) - puuduvad kaldteed, suunaviidad ja muud liikumisvõimalusi parandavad lahendused
- 12% keskustest tunneb, et töötajate turvalisus pole tagatud
 - Üksinda töötamine, eriti õhtuti ja suure külastatavusega perioodidel

Tegevusvahendid ja -lahendid

Tegevusvahendid ja -lahendid

- Noortekeskuste teenused on mitmekesised
 - Kättesaadavus sõltub ressurssidest ja piirkondlikest eripäradest
 - Erinevad kommunikatsioonikanalid on alakasutatud, sise- ja väliskommunikatsioonile ei pöörata piisavalt tähelepanu → info ei jõua (uute) noorteni
- 16+ noorte kaasamine vajab eraldi tähelepanu
- Töötajate kompetents vajab arendamist: karjäärinõustamine, ettevõtlus, vaimne tervis, projektijuhtimine
- Rahalised vahendid mõjutavad teenuste ja tegevuste pakkumist
- Tehnika ja vahendite uuendamise vajadus, et pakkuda atraktiivseid ja noorte huvidele vastavaid tegevusi
- Sotsiaalmeediat ja virtuaalkeskondi kasutatakse tagasihoidlikult

**Rahvusvaheline noorsootöö,
noorte kaasamine ja
noorteinfo,
koostöövõrgustikud**

Rahvusvahelisus, kaasamine, koostöö

- 56% noortekeskustest on osalenud rahvusvahelises noorsootöös
- Rahvusvahelistes projektides mitteosalemise põhjused: keelebarjäär, ajapuudus, projektikirjutamise kogemuse puudumine, varasemad negatiivsed kogemused
- Mida rohkem on noortekeskuses töötajaid, seda tõenäolisemalt osaletakse rahvusvahelistes projektides
- 72% noortekeskustest ei ole kunagi kaasanud rahvusvahelisi vabatahtlikke
- 36% hindas koostööd KOV-ga, 49% koostööd teiste asutustega ja 31% koostööd lastevanematega hindegas 8+
- 26% ei kuulu ühtegi võrgustikku

Kokkuvõte ja järeldused

Noortekeskuste potentsiaali maksimaalne kasutamine eeldab suuremat tähelepanu noortekeskuste töötajatele ja keskuste võimalustele

- Noortekeskused on väga erinevad, sh KOV siseselt
- Noortekeskused on sageli alarahastatud
- Noortekeskuste igapäevatöö ei ole sageli seotud arengukavade, pikaaegsete tegevuskavade, strateegiate ega fookusteemadega
- 70%: ruumide, töötajate arvu või kompetentsi vastavuses noorte soovidega on puuduseid
- 47–52%: (kompetentseid) töötajaid on piisavalt
- Valdavalt töötatakse täiskoormusega ja brutopalk jääb 80%-l juhtudest vahemikku 900–1500 eurot

Eesti noortekeskuste ülevaade 2023:
<https://www.ibs.ee/publikatsioonid/ee-sti-noortekeskuste-ulevaade-2023/>

Küsimuste korral kontakt:

Maarja Käger

maarja@ibs.ee

Balti Uuringute Instituut

